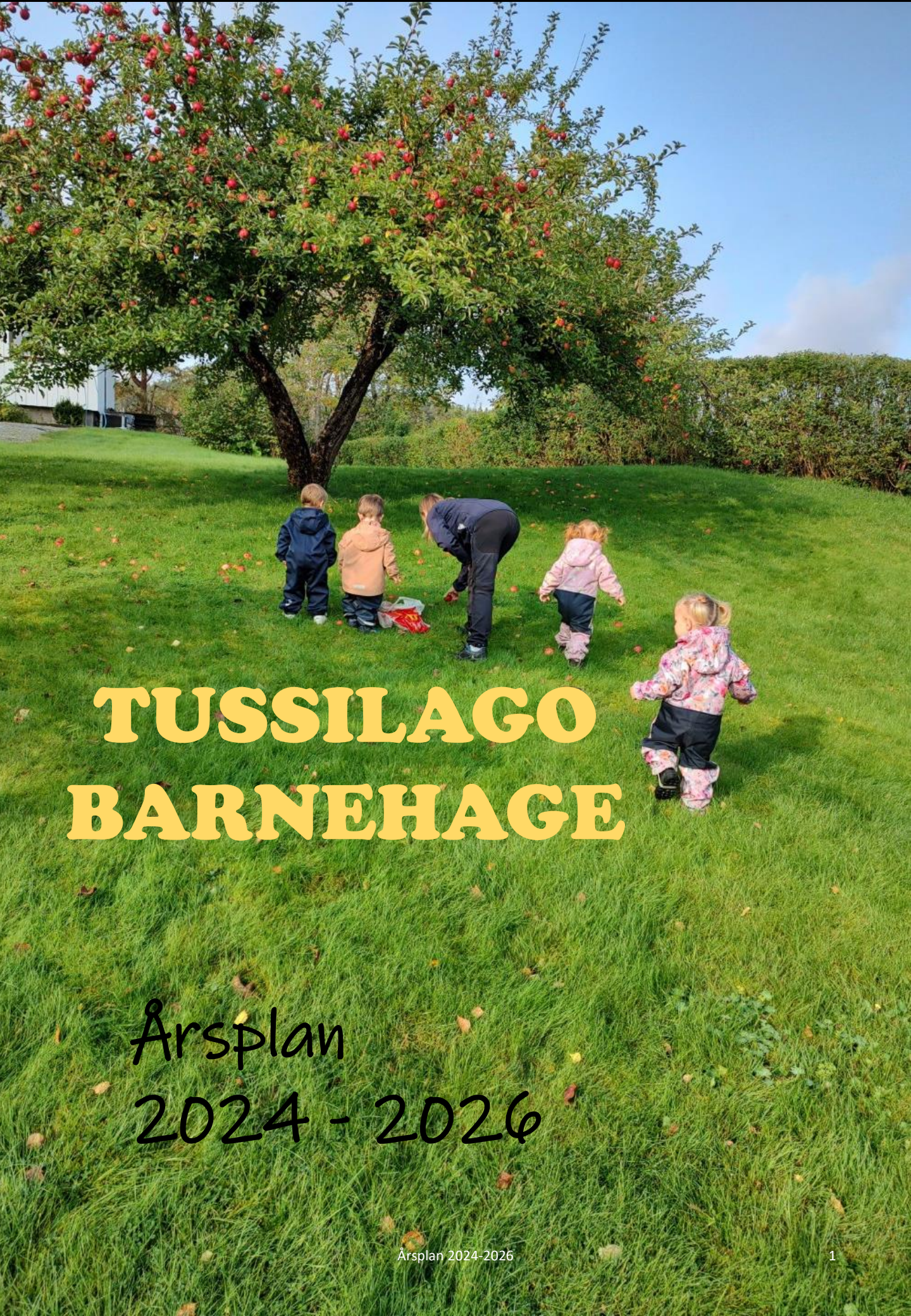

A photograph of five children and one adult in a grassy field under a large apple tree. The children are wearing colorful jackets and are picking apples from the ground. The adult is bending over, also picking an apple. The tree is full of red apples. The sky is blue with some clouds.

TUSSILAGO BARNEHAGE

Årsplan
2024 - 2026

INNHOOLD

Rammeplanen og lovverk	3
Barnehagens visjon og verdigrunnlag	4
Barnehagens innhold	5
Fagområdene	8
Overganger	11
Dokumentasjon og vurdering	13
FAU/SU	14
Barnehagens samarbeidspartnere	15

RAMMEPLANEN og LOVVERK

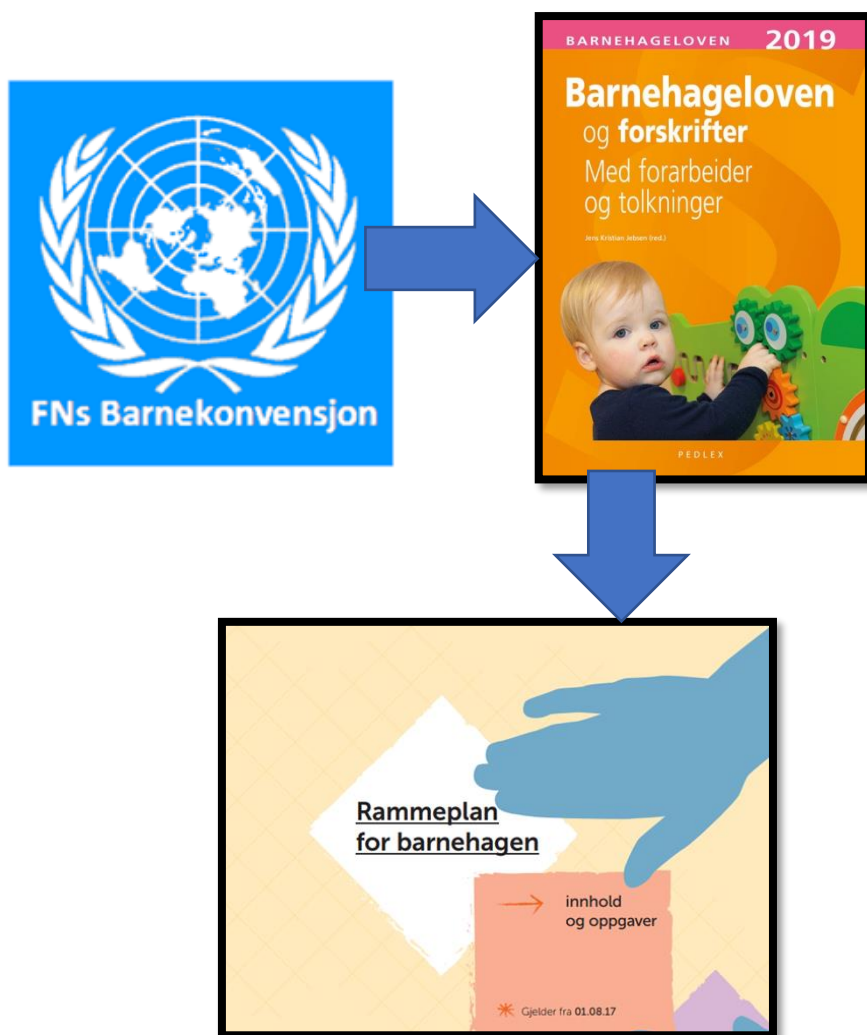
Tussilago barnehages årsplan bygger på *Rammeplan for barnehagen*. Rammeplanen baserer seg på *FNs barnekonvensjon* og *barnehageloven*.

Årsplanen er:

- arbeidsredskap for personalet
- informasjon for foreldre om barnehagens pedagogiske tilbud
- grunnlag for kommunens innsikt i barnehagens arbeid

Gjennom arbeidet med årsplanen lager vi kontinuerlig månedsplaner som er basert på tiden på året og barnas medvirkning og ønsker for hva vi skal gjøre. Du kan lese mer om planlegging og vurdering på side 14.

Vi har som vedlegg til årsplanen et informasjonshefte som beskriver barnehagens tilbud og praktiske opplysninger. Dette får alle når de begynner i barnehagen.

BARNEHAGENS VISJON OG VERDIGRUNNLAG

«Et trygt sted å være, et morsomt sted å lære!»

TRYGGHET

Tussilago barnehage skal være et trygt og sikkert sted å være både inne og ute, samtidig som det fysiske miljøet skal by på utfordringer tilpasset barnas alder og utvikling. Barna skal bli tatt godt imot når de kommer, og bli sett for sine behov i løpet av dagen. Vi ønsker at barna skal være trygge og utvikle god selvfølelse som gir dem mot til å ytre sine tanker og delta i et demokratisk samfunn. Barna i Tussilago skal føle seg trygge. Personalet skal være til stede og kjenne barna godt for å avdekke mobbing, omsorgssvikt, utestengelse og om barnet blir utsatt for overgrep. Personalet skal etterstrebe og gjøre det vi kan for å ivareta et sunt psykososialt miljø hvor barna trives med andre barn, med voksne og med seg selv. Barnas trygghet er elementær for at barna skal utvikle seg videre gjennom dannelsesprosessen.

Foreldrene skal bli tatt imot på en vennlig måte. Personalet skal kunne fortelle fra barnets dag slik at foreldrene kan føle seg trygge på at barna blir ivaretatt og sett på en god og profesjonell måte. Foreldrenes meninger skal bli tatt på alvor. Vi ønsker at foreldrene skal føle så stor trygghet at de deler nødvendig informasjon, for å gi barnet en best mulig hverdag.

Startsamtalen gir et godt grunnlag for denne kontakten.

Foreldrene skal også føle seg trygge på at personalet på en god måte kan formidle eventuelle bekymringer for barnets utvikling eller har saker som er knyttet til deres foreldrerolle. Vi ønsker at vi sammen kan finne gode løsninger til barnets beste.

LÆRING

Når barna føler seg trygge og ivaretatt kan læring finne sted. Tussilago barnehage er en arena der grunnlaget for livslang læring legges. Vi har et helhetlig læringssyn der vi ser på barnas læring som en lekende, kontinuerlig prosess. Barnet tilegner seg grunnleggende kunnskap og basisferdigheter gjennom sin lek og erfaringer i hverdagen. Vi ser på barn som selvstendige, kompetente individer. Vi støtter hvert enkelt barns utvikling ved observasjon, deltakelse og støtte i lek og tilrettelagte aktiviteter. Barnas opplevelser dokumenteres ved kartlegging, bilder og tekst. Gjennom dokumentasjonen kan vi ta utgangspunkt i barnas ønsker og la dem medvirke til den videre utviklingen av barnehagen. I Tussilago mener vi at barna lærer mest gjennom lek. Samtidig har vi også et grunnsyn på at leken har en egenverdi som skal ivaretas gjennom barnas frie lek. Det er personalets jobb å veilede, legge til rette for å ivareta barnas lek for å fremme danning og læring.

BARNEHAGENS INNHOLD

OMSORG

Hvert barn kommer til barnehagen med sin egen personlighet og sine erfaringer. Vår oppgave er å møte barna med respekt og troen på at hvert barn er kompetent og selv kan bidra til utvikling. Vi skal vise barnet at vi bryr oss om det og gir det trøst og utfordringer ut ifra hvert enkelt barns behov. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. (Rammeplanen s 19).

Personalet skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre (Rammeplanen s 20)

LEK

Lek er viktig i barnehagen, og har en verdi i seg selv. Leken er noe som kommer innenfra hos barn og de leker fordi det er morsomt. Gjennom leken bearbeider barn opplevelser og inntrykk, det er også en arena for læring. De lærer å være sammen med andre, får venner og sammen utvikler de leken videre. Gjennom leken lærer de å kommunisere med hverandre. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn skal oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek. Leken går inn i alle fagområdene i rammeplanen.

Personalet skal:

- Organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- Fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare glede i lek
- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltagelse i barnas lek
- Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

DANNING

Danning hører naturlig sammen med omsorg, læring og lek. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

Personalet skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og framheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring (Rammeplanen s 21)

BARNES MEDVIRKNING

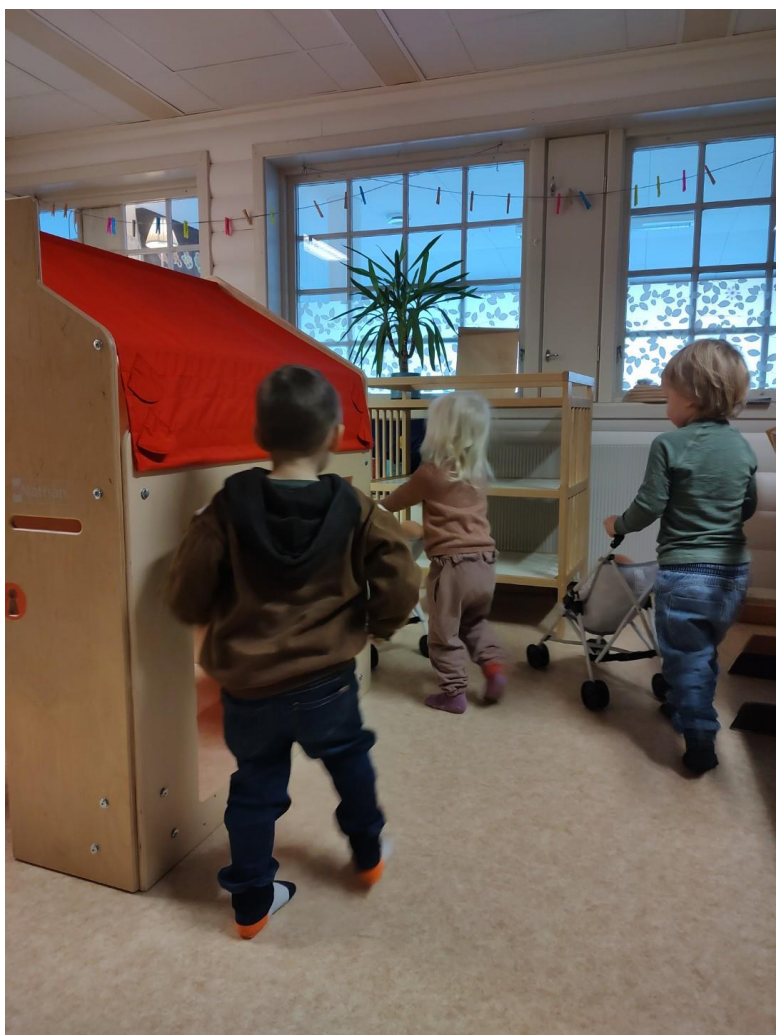
Barna har rett på å få medvirke når barnehagens hverdag og aktiviteter skal planlegges og vurderes. De skal bli spurt om deres meninger, og deres synspunkter skal bli vektlagt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna har rett til å ha sine egne meninger, tanker og følelser, og skal respekteres for det. Personalet skal bli så godt kjent med de minste barna at de kan tolke deres uttrykk. Samtidig må barna lære at deres ønsker ikke alltid kan oppfylles eller at ønsker må utsettes til en annen gang. Dette er en viktig del av det å delta i et demokratisk samfunn. Barna skal føle seg betydningsfulle og få styrket sin selvfølelse. Medvirkning er en viktig del av dannelsesprosessen. Eksempler på medvirkning kan være at barna føler seg hørt og betydningsfulle, voksne som fanger opp barnas interesser og bruker det videre i arbeidet med barna, barna får velge hvilket pålegg de ønsker på brødskena. Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barnehageloven paragraf 1 og 3, Grunnloven paragraf 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1.

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Forskning tyder på at mellom åtte og tolv prosent av barnehagebarna i Norge opplever mobbing i form av plaging, erting eller gjentatt utestenging fra lek. Enkelte opplever også mobbing av personalet i barnehagen.

- Barnehagen har et ansvar for å følge med på hvordan alle barn har det
- Alle ansatte har en plikt til å gripe inn, hvis et barn ikke har det bra
- Barnehagen må undersøke, og sette inn tiltak hvis et barn ikke har det bra
- Alle som jobber i barnehagen skal melde i fra til styrer, hvis de får mistanke om et barn som ikke har det trygt og godt
- Barnehagen må lage en skriftlig plan, hvis et barn ikke har det bra i barnehagen
- Barnehageeier har ansvar for at barnehagen følger reglene, og må legge til rette for at barnehagen oppfyller kravene i loven

Et godt leke- og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen, at det er inkludert i barnegruppen og opplever å være betydningsfull for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse og noe barnet ser frem til. De ansatte i barnehagen må være bevisst hva som påvirker det enkelte barns opplevelse av barnehagemiljøet.

FAGOMRÅDENE

Rammeplanen for barnehager er styringsdokument for barnehagen og fungerer som et veiledende skriv for hva vi skal gjøre i barnehagen. I tillegg til å beskrive dannelse, barns medvirkning, trygghet og felleskap nevnes det syv fagområder som forteller oss hva barnehagen og personalet skal gjøre sammen med barna. Her kan du lese litt om hva vi i Tussilago gjør innenfor de forskjellige fagområdene på de forskjellige avdelingene. Det skal også nevnes at barnehagen er i aller høyeste grad en tverrfaglig pedagogisk institusjon og fagene vil på mange måter blandes sammen og utfylle hverandre.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barns mulighet til å utvikle språk er særdeles viktig i utviklingen av sosial kompetanse. I dannelsesprosessen er barna avhengig av å ha andre barn og voksne å samhandle med. Det er gjennom møte med andre barn de lærer å forstå seg selv som individ. Derfor har vi mye fokus på å bistå barna i språkutviklingen.

LARVEN	HØYRE OG VENSTREVLINGEN
Pekebøker, bøker med lite tekst Enkle sanger, sanger med bevegelse Fortellinger med konkrete Bravo-leken Barna uttrykker seg gjennom kroppsspråk, mimikk og ord Hverdagssamtaler Oppfordre barna til å bruke ord	Bøker Sanger, rim, regler, fortellinger Barna forteller, forklarer, benevner, gjenforteller, samtaler, lekeskriving og lesing, språk i rolleleken, leker med ord/rimer, klapper stavelser, begynnende interesse for bokstaver

Kropp, bevegelse, mat og helse

Dette er et fag som vi lever i gjennom hele dagen. Det er viktig at barna får utfolde seg fysisk, men også får muligheten til hvile, avslapning og rolige stunder. I samtale med barn bruker vi sjeldent uttrykket «helse». Ikke fordi vi skjærer barna for begrepet, men fordi motivasjonen for barna ikke er på å fremme helse. Fokuset skal være på å ha det gøy, bli utfordret, kjenne gleden ved å føle indre ro. Psykisk helse handler om å være trygg, ha det godt i barnehagen, men også kjenne på at det er greit å føle sinne, savn, nedstemthet og engstelighet. Gjennom samtale, tydeliggjøring av følelser og bearbeiding kan vi lære barna til at det er greit å ha de følelsene de har. Og at vi kan finne årsaken til disse følelsene og kanskje gjøre at de føler seg bedre.

LARVEN	HØYRE OG VENSTREVLINGEN
Selvstendighetstrening Gode stell- og rutinesituasjoner Erfare ulendt terreng i bhg og på tur Tumle/boltrelek Fremme matglede Bevegelsessanger Sette ord på kroppsdeler Sanseopplevelser.	Vi går turer i varierende terreng. Vi låner skolens gymsal. Førskolebarna bader i skolens basseng. Fysiske utfordringer for å fremme mestring. Selvstendighetstrening. Barna får ta del i matlaging. Føle seg komfortabel i egen kropp. Lære om anatomi. Lære om grenser for sin egen og andres kropp. Balance mellom høy aktivitet og hvile.

Natur, miljø og teknologi

Læren om naturen og vår plass i naturen er ikke viktig bare fra et politisk ståsted om bærekraftig utvikling. Men for å forstå naturens sammenheng. Hvor kommer maten vi spiser fra? Hvorfor faller bladene fra trærne om høsten? Hva er snø? Er ekorn og rotte det samme? For å forstå hvorfor vi skal ta vare på naturen og hvorfor vi ikke skal kaste søppel i den, må barna først forstå hvorfor.

LARVEN	HØYRE OG VENSTREVIINGEN
Være ute både på tur og i barnehagen i alle årstider i all slags vær. Få kjennskap til naturen, spesielt i nærmiljø. Få erfaringer gjennom å se, ta på, lukte, og undre seg	Få kunnskap om naturen og om bærekraftig utvikling. Lære om naturen i nærmiljøet Erfare all slags vær og skifter i naturen Stille spørsmål og undre seg sammen Turer i skogen og andre steder hvor naturen dominerer landskapet. Bruk av digitale verktøy for å fremme læring og lek.

Kunst, kultur og kreativitet

Barna i Tussilago skal få oppleve skaperglede. Dette handler om å utvikle leker, konstruksjonslek, tegning og forming. Kunsten i barnehagen kan gjenspeile barnas interesser, men også årstiden vi er i. Om det er sommer, høst, jul eller annen høytid kan dette synes i barnas egen kunst. Det finnes mange måter å være kreative på. Det kan være gjennom fortelling og improvisasjon. Det kan være dramatisk lek, sang og musikk, og konstruksjon.

LARVEN	HØYRE OG VENSTREVIINGEN
Få erfaring med ulike formingsaktiviteter Konstruksjonslek. Sang og musikk Fortellinger med konkrete/flanellograf Sanseopplevelser. Høytidsmarkeringer.	Formingsaktiviteter med varierende materiell. Konstruksjonslek. Lære om andre kulturer. Samefolket. Forut prosjektet Sang og musikk. Rollelek. Høytidsmarkeringer. Teater.

Antall, rom og form

Vi har ingen mål om barnas kunnskapsnivå om tallforståelse, men barnehjernen er i veldig ung alder mottagelig for å lære om tall og former. Derfor møter vi barnas interesser av tall og telling. Gjennom bruk av preposisjoner kan barna enklere forstå rommet de befinner seg i. Barnas forståelse av form blir også utfordret gjennom konstruksjonslek og formingsaktiviteter.

LÆRVEN	HØYRE OG VENSTREVIINGEN
Introdusere 1-10 naturlig i hverdagen Puttekasser, puslespill Erfare motsetninger Utvikle romforståelse med kroppen Konstruksjonslek Sortering/klassefisering	Lek med tall, størrelser og former Få erfaring med vekt, antall og volum ved matlaging. Benevning av preposisjoner Sortering/klassefisering Brettspill og puslespill Dekke bordet Konstruksjonslek. Formingsaktiviteter.

Etikk, religion og filosofi

I en liten norsk bygd står tradisjonene sterkt. Vi har derfor godt samarbeid med kirken og får komme på besøk i jula og i påsken. Dette handler også om nærmiljø. Gjennom filosofien kan barna undre seg over spørsmål vi ikke helt forstår. Vi undrer oss med barna selv når vi ikke forstår eller vet svaret. Dette tror vi kan trigge barnas behov for kunnskap og ønske om å lære.

LÆRVEN	HØYRE OG VENSTREVIINGEN
Merkedager og høytider markeres. Erfare vennskap og lære om medmenneskelighet. Undring.	Vi lærer om hvorfor vi feirer høytider og merkedager Undre seg sammen Vennskap og medmenneskelighet. Sosiale ferdigheter. Lære om religioner som er representert i barnehagen og i samfunnet rundt oss.

Nærmiljø og samfunn

Barnas følelse av tilhørighet kan vi i barnehagen forsterke gjennom å benytte oss av mulighetene samfunnet rundt oss gir. Det kan være gjennom turer, eller på besøk til skole, bibliotek og kirken.

LÆRVEN	HØYRE OG VENSTREVIINGEN
Bli kjent med barnehagens område og nærmiljøet. Erfare felleskap og tilhørighet. Besøke Bo og Service	Turdager i nærmiljøet, bli kjent med hva vi har i sentrum Besøke skolen, Bo og Service, Biblioteket, brannstasjonen. Erfare tilhørighet i samfunnet. Førskolegrupper og besøk på SFO.

OVERGANGER

TILVENNING I BARNEHAGEN

Før barnet begynner i barnehagen, får det tilbud om å komme på besøk i barnehagen. For de som starter i august har vi da en felles besøksdag i juni. Ellers kan man komme innom på besøk så ofte man ønsker før barnet starter i barnehagen. Det er satt av tre dager til tilvenning når barnet skal starte i barnehagen. Den første dagen er foreldre/kjent person sammen med barnet mellom kl. 10.00 til 12.30. En fast kontaktperson fra barnehagen følger barnet tett hele tiden. Barnet er med på å leke og spise lunsj med resten av gjengen. Dag 2 kommer barnet ca. 9.00. Foreldre og personalet blir enige om barnet sover i barnehagen dag 2 eller 3 om det har behov for det. Foreldrene er der noe av tiden, dette avhenger av hvor trygt barnet virker. Dag 3 kommer barnet rundt kl. 8 for å få med seg frokosten i barnehagen. Foreldrene er med i starten, men barnet er en del alene med personalet denne dagen. I tett samarbeid og dialog med foreldrene avtales det videre for hva hvert enkelt barn har behov for videre. Vi anbefaler korte dager den første tiden, slik at barnet får mulighet til en god start i barnehagen. I løpet av de første dagene, har en fra personalet en begynnersamtale med foreldrene.

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Før barna skal bytte avdeling, er de mye på besøk på den avdelingen de skal starte på. Vi begynner med korte besøk sammen med godt kjente voksne og utvider dette etter hvert. Vi har aldersinndelte grupper en gang i uka på tvers av avdelingene. Dette fører til at barna blir godt kjent med alle som er jevn gamle og at de blir tryggere på flere voksne i barnehagen. Ellers samarbeider hele barnehagen om at hvert enkelt barn skal ha det bra og føle seg trygge til enhver tid. De barna som har sluttet å sove på Larven, er ofte ute med de på Høyre- og Venstrevingen. Alle barna får også tilbud om en «besøksdag» ved henting/levering sammen med foreldre/foresatte.

OVERGANG fra BARNEHAGE til SKOLE

Barnehage og skole samarbeider om en god overgang til skolen. Barnehagen forbereder barnet til skolestart og skolen er klar til å ta imot 6-åringene. Det er laget et årshjul som både barnehager og skole skal følge.

Intensjonen med planen er:

- å sikre best mulig helhet og sammenheng mellom barnehage og skole/SFO
- å sikre en trygg og god skolestart, og evt. SFO, til beste for barnet
- å overføre informasjon til beste for barnet, i samspill med og etter samtykke fra foreldrene

Årshjulet i korte trekk:

- barnehagene har felles skoletreff en gang i måneden i september til mai
- i februar er det innskriving av nye elever
- i mars/april er det faddertreff der nye 1.trinn og 3.trinn møtes
- i mai kaller skolen inn til foreldremøte
- i juni er det besøksdag på skolen

Mer utfyllende årshjul er å finne på: <https://www.marker.kommune.no/barnehage.373920.no.html>

Foreldrene til skolegruppa vil få et eget informasjonsskriv om innholdet i skolegruppa. "Gullvingene" vil ha noen aktiviteter som bare er deres. De har treff med de andre barnehagene en gang i måneden, de bader i bassenget på skolen en gang i måneden, de har klubb en gang i uka, de er på Marker bo- og servicesenter og synger på Lucia og de overnatter i barnehagen før sommeren.

DOKUMENTASJON OG VURDERING

Det inngår i *Rammeplanen* at barnehagen skal kontinuerlig dokumentere og vurdere arbeidet sitt. Dokumentasjon skjer blant annet i det daglige gjennom barnas egen dokumentering. Denne dokumentasjonen skjer i form av meninger, tegninger, interesser, trivsel og adferd. Vi kan gjennom denne dokumentasjonen la barna få medvirke i hverdagen. Vi kan vurdere hva som funker bra og hva som bør endres. Vi kan følge barnas interesser og dermed skape bedre miljø for lek og læring. Vi bruker dokumentasjonen i all møte- og planvirksomhet hvor vi vurderer arbeidet og kan gjøre endringer og forbedringer i nye planer.

I Tussilago barnehage setter vi opp månedsplaner og vurderer arbeidet etter endt måned. Vi bruker evalueringen til neste måneds planer.

KIDPLAN

Som dokumentasjonsverktøy bruker Tussilago barnehage en applikasjon som heter KIDPLAN. Via KIDPLAN kan vi informere, dokumentere, vise bilder fra hverdagen og kommunisere direkte med foreldrene.

KIDPLAN er Tussilago barnehages primære kilde til dokumentasjon som sendes ut til foreldre. Dette er for enklere innsyn og tilgjengelighet samt et steg videre for en digitalisering av arbeidet og en mer bærekraftig barnehagedrift.

FORELDRERÅDETS ARBEIDSUTVALG/FAU og SAMARBEIDSUTVALGET/SU

Alle foreldrene i Tussilago barnehage er en del av FAU.

På foreldremøtet på høsten blir det valgt 2 representanter fra foreldrene (FAU) som sitter i SU. De to representantene i SU skal fremme foreldrenes fellesinteresse og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. I SU sitter 2 foreldrerepresentanter, 2 fra personalet i barnehagen og styrer/eier. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

BARNEHAGENS SAMARBEIDSPARTNERE

- **Foreldrene.** Vi ønsker et godt samarbeid med foreldrene med gjensidig respekt for hverandre. Den daglige kontakten mellom ansatte og foreldre ved bringing/henting er viktig for å få et godt samarbeid. Da barnet begynner i barnehagen har vi en oppstartssamtale like etter at barnet har begynt. Videre har alle har en foreldresamtale, eventuelt to i året.
- **De andre barnehagene.** Skolestarterne treffes en gang i måneden. Styrerne har jevnlig møter. Det blir holdt et felles kurs eller en plandag felles i året.
- **Marker skole.** Vi bruker svømmehallen og gymsalen, og gjør oss kjent med uteområdet. Dette trappes opp mot skolestart. Se ellers punktet om overgang bhg-skole.
- **Helsestasjonen, psykisk helse og fysioterapeut.** Helsesøster og fysioterapeut kjenner barnet fra fødsel. Vi samarbeider om de felles barna.
- **Spesialpedagog.** Kathrine O. Huset er ansatt som spesialpedagog i kommunen. Hun kan observere barngruppa og enkeltbarn i samarbeid med foreldrene.
- **Barnevernet.** Vi har ved behov ansvarsgruppemøter med barnevernet på enkeltbarn. Barnehagen har meldeplikt til barnevernet (jfr. §22 Barnehusloven).
- **PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste).** Observere og kartlegger enkeltbarn i samarbeid med foreldrene etter egen henvisning. Veileder personalet.
- **BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk Poliklinikk).** Et tilbud i spesialisthelsetjenesten for barn og ungdom. BUPs hovedoppgaver er å hjelpe barn og deres familier i form av utredning, behandling, rådgivning og tilrettelegging knyttet til psykiske vansker, atferdsvansker og læringsvansker. Barna henvises til BUP via fastlegen.

